

MUZIKALE TRADITIE EN AUTHENTICITEIT

Wie kent het merkt QUAD niet? Denklijk het meest befaamd door de ESL-57 elektrostatische luidsprekers. Mijn eerste kennismaking met het illustere Britse merk was in 1983 bij een oude vriend, die de vreemde 'straalkacheltjes' in de hoeken van de kamer had staan. En dan die eigenzinnig ogende versterkers... Ook de klank bevreesde mij aanvankelijk, maar dat was meer te wijten aan mijn gebrek aan ervaring en nauwelijks ontwikkelde smaak op dat moment. Naarmate de vriendschap zich ontwikkelde, zou ook de appreciatie voor QUAD toenemen.

EMILE STOFFELS

Over de tijd genomen is het fascinerend te zien dat dit Britse merk weliswaar meegaat met modieuze opvattingen, maar zichzelf volstrekt niet verloochent. Of dat we nu kijken naar de vroege of de huidige versterkers, het grondpatroon blijft onveranderd. En dat is sterk. De huidige QUAD familie bestaat uit de II-Classic, II-Forty, II-Eighty en nu dus de II-Classic 'Integrated'. Verder zit er nog een voorversterker in het programma en een buizen phono versterker ontworpen door Tim DeParavicini; de oprichter van de Amerikaanse firma EAR. Aangezien deze buizen goeroe zich heeft verbonden met dit legendarische bedrijf en zijn eigen ideeën heeft doorgevoerd, was te verwachten dat het ontwerp van deze jongste loot belangrijk afwijkt van zijn oudere broer de II-Classic monoblokken. Deze hebben ook de KT66 als eindpit, maar volslagen andere stuurbuizen. Evenzo veronderstel ik dat DeParavicini mee heeft gedacht met het ontwerpen van de uitgangstrafos, die in hoge mate klankbepalend zijn.

Het chassis van de Integrated is dieper dan het breed is en ziet er werkelijk vlekkeloos uit. De machine oogt oerdegelijk als uit één massief stuk en de gekozen kleur is traditiegetrouw niet spectaculair, maar evenwichtig en van goede smaak getuigend. Omdat buiskolven behoorlijk warm kunnen worden, zijn ze afgeschermd door zwarte roosters. De volumeregelaar voelt solide aan, maar ook de keuzeschakelaar boezemt veel vertrouwen in. Deze is een gemakelijkheid op zich en onderstreept de eigenzinnigheid en authenticiteit van QUAD. Klank- en balansregeling ontbreken, maar dat zullen velen onder ons alleen maar als positief ervaren. Jammer is de afwezigheid van een afstandsbediening bij een dergelijke versterker. Al was het alleen maar voor het volume. Tegenwoordig hoeft dat namelijk geen compromis meer te zijn voor de geluidskwaliteit. Wel is er een phono versterker met zelfs een MC-trap. Ofschoon het op 'gewone' transistortechnologie

is gebaseerd, verwacht ik dat deze sectie enigszins heeft mee geprofiteerd van DeParavicini's know-how. Hoewel vinyl sterk terugkomt, vraag ik mij toch af of QUAD een uitvoering overweegt zonder pick-up versterker, aangezien de overgrote meerderheid louter CD draait.

De buizenbezetting is als volgt: vier KT66* eindbuizen die, zoals de hele QUAD familie, in push-pull zijn geconfigureerd. Verder zijn er vier ecc83/12ax7 dubbeltriodes van Tungsol en twee 6922/ecc88 dubbeltriodes van het huis Electro Harmonics, voor de aansturing en fasedraaiing. Het laatste type wordt veelvuldig door het Amerikaanse Audio Research gebruikt. Ik kan mij overigens goed voorstellen dat er ook de nodige tijd is gestoken in het onderling matchen van de buizen. Potentiële kopers kunnen overigens overwegen de ecc83s in de toekomst uit te wisselen voor de 5751 of wellicht beter nog de 6072. Ik heb het niet nagemeten, maar gezien het opgegeven vermogen van 25 watt per kanaal bij 8 ohm volledig in klasse-A, schat ik dat de spanning op de anode rond de 350 volt zal zijn en op het schermrooster 275 volt. De stroom die door de buis loopt zal tegen de 100mA lopen. De Integrated heeft dus 10 watt meer dan de II-Classic monoblokken. Er is in dit geval niet gekozen voor buizen gelijkrichting zoals bij de mono's, wat begrijpelijk is. Er zijn nu eenmaal weinig gangbare buizen die ruim 400 milliampère kunnen leveren (4 maal 100mA, plus de nodige reserve), dus dan zouden er minimaal 2 gelijkrichtbuizen nodig zijn. Op een geïntegreerd chassis is de ruimte beperkt en tegenwoordig klinkt de nieuwste generatie solid-state gelijkrichters heel netjes. Bovendien kost dit minder ruimte, is goedkoper, ontwikkelt nauwelijks warmte en is groener.

Luisteren - de voorronde

Ik wilde de QUAD eerst horen op mijn huiskamer set. Een dergelijke exoot die 5500 euro moet gaan kosten, heeft uiteraard prijstechnisch gezien niets te zoeken in een budgetsytem. Maar er was een goede reden voor. De laatste buizenversterker die ik hoorde op dat geheel, was de Bocama Lafayette met de EL84 in push-pull configuratie. Een zeer muzikaal klinkende amp die echter buiten adem dreigt te raken als het luider moet. De Tannoy Mercury M1 luidsprekers blijken in de praktijk toch lastig aan te sturen. Mijn huidige Harman Kardon HK 680 heeft er geen enkele moeite mee, maar die klinkt dan ook iets minder spannend vergeleken met de 40 jaar oude Lafayette en laat bovendien wat meer grijstinten horen. Toch is de HK zeker

hvt - december 2009 17

versterker in triode. En dan hebben we het over minder dan één watt schoon (!). Toegegeven, 'Overture 1812' van Tchaikovsky wordt een probleem, maar kamerwerk en niet al te complexe muziek gaat uitstekend. De QUAD speelde dan ook - zoals verwacht - zonder zweet met de Triangles; welk materiaal ik ook afspeelde. Het podium was zelfs iets breder dan met de Cayin Venus VP 100-i die hier ook heeft getoefd en kwam bedreigend in de buurt van mijn EL84 single ended versterker. Echter, de QUAD miste net het allerlaatste beetje slagkracht in het laag vergeleken met de Cayin. Deze is daarin dan ook de referentie voor alle push-pull buizenversterkers, die ik de afgelopen jaren thuis heb gehoord. Toch liet de contrabas op 'Ode to Billy Joe' en 'Feeling of Jazz' van Wynton Marsalis Quartet een overvloedige substantie horen met de daarbij gewenste controle waarbij de laatste track een aplomb liet horen die mij nog niet eerder was opgevallen. De mate waarin energie werd overgebracht was minstens zo indrukwekkend als de Cayin, zoals bleek op de Sonate voor twee piano's en slagwerk van Bartok. Het midden had regelmatig de magie en vanzelfsprekendheid van goede single ended versterkers, getuige het stemmenmateriaal. Bij Peter Gabriel kon men veel nuances en gelaagdheid ontwaren in zijn kopen stem. Het hoge midden had niet het minste zweempje van overbelichting, zoals wel eens bij indirect verhitte buizen wordt ondervonden; in het bijzonder pethodes. Ook het hoog had een zoetheid die vergelijkbaar was met de Cayin in triode stand en was vrij van korreligheid. Dat is opvallend als we bedenken dat de KT66s 'gewoon' in tetrode staan geschakeld. QUAD heeft namelijk bewust niet voor ultralinear schakeling gekozen. Definitieve uitspraken kunnen we uiteraard niet doen, daar er teveel zaken

zijn die de uiteindelijke klank bepalen. Nochtans geloof ik dat het gekozen circuit grotendeels verantwoordelijk is voor deze kwalificaties. Slechts de Opera Consonance Cyber-10 Signature met zijn 2A3 direct verhitte triode buizen, heerst op dit gebied. Maar deze zal door zijn beperkte vermogen met aanzienlijk minder luidsprekers te paren zijn.

In z'n algemeenheid geloof ik dat de QUAD qua klank-signatuur ergens tussen de Consonance en de Cayin inzit. Een van de rode draden was wel dat de QUAD eigenlijk weinig voorkeurtjes ten toon spreidt en daardoor een buitengewoon prettige klankbalans heeft.

Conclusie

De Classic Integrated heeft ongeveer twee weken bij mij getoefd, waardoor ik een goede indruk heb kunnen krijgen van de jongste telg uit de stal van QUAD. Ofschoon het inspel proces nog lang niet voorbij is, laat deze exoot een uitstekende presentatie horen en zal zich nog verder ontwikkelen. Helaas kan ik dat niet meer rapporteren. Wel verwacht ik dat de II-Classic Integrated met veel luidsprekers uit de voeten kan, inclusief niet al te grote paneelluidsprekers. Deze Britse machine is een klasse apart en daarmee haalt de koper een stuk muzikale traditie en authenticiteit in huis. Dit zijn belangrijke zaken waarmee QUAD zich onderscheid binnen het steeds drukker wordende landschap en vormt een bastion tegen de invasie van Aziatische buizenversterkers. Prijs: € 5.500

Voor meer informatie www.transtec.nl

Gebruikte CD's:

Secrets of the Beehive - David Sylvian
Chopin - Maria João Pires - DG
King Crimson - Absent Lovers
Britten - War Requiem/Rattle - EMI
Café Blue - Patricia Barber
Wynton Marsalis Quartet - The Magic Hour
SO - Peter Gabriel
UP - Peter Gabriel
Bela Bartok - Sonate voor twee piano's en slagwerk/
Philips
Poulenc - Concerto pour Orgue/Martinon - Erato

je vindt 't bij

Staffhorst
electronics

Raf: • Amsterdam • Hilversum • Kampen
Staffhorst: • Utrecht

Peursum 1111 BY

Voorstraat 31b-33
2225 EL, Katwijk
Telefoon 071 - 401 64 22

Hi-Fi Specialist

